

Співпраця бізнесу та публічної влади у досягненні Цілей сталого розвитку 2030: міжнародний досвід та уроки для України

Professor Iryna Zapatrina, doctor of economics, President of the Academy of PPP, Chairman of the Board of the Ukrainian PPP Development Support Center

Виклики, що постали перед міжнародною спільнотою із схваленням ЦСР

- ❑ Основні проблеми щодо досягнення ЦСР зосереджено у країнах з низьким рівнем економічного розвитку (відсутність або незадовільний стан критичної для досягнення ЦСР інфраструктури, низький рівень життя, відсутність або низька якість важливих для людини послуг, бюджетні обмеження тощо)
- ❑ Розрив між потребами у фінансуванні критичної для ЦСР інфраструктури та наявними публічними ресурсами у таких країнах щорічно складає від 3,3 до 4,5 трил. дол. США (за різними оцінками)
- ❑ Покриття цього розриву потребує залучення приватного бізнесу, переважно з країн розвинутих економік, або міжнародного на умовах **державно-приватного партнерства**.

Цілі сталого розвитку до 2030 року:

- ❑ Визначення стандартів якості життя людини, що мають бути забезпечені для всіх на планеті незалежно від місця проживання (доступ до послуг в сфері життєзабезпечення, можливості для особистого розвитку, навколишнє середовище)

KPI for People First PPPs

Важливою рисою Цілей сталого розвитку ООН є наявність в них механізмів досягнення ЦСР на засадах партнерства бізнесу, публічної влади та суспільства: фінансової підтримки, трансферу технологій, наروщування потенціалу, моніторингу та підзвітності тощо

Визначення національних ЦСР як цільових індикаторів для ДПП

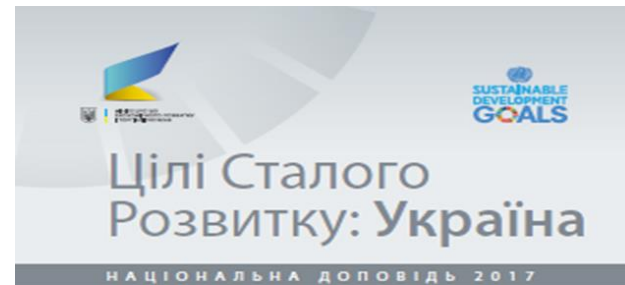
- ❑ Національна доповідь: «Цілі сталого розвитку: Україна» затверджено Міжвідомчою Робочою групою високого рівня у 2017 році

ЦСР ООН

- 17 цілей
- 169 завдань

ЦСР Україна (**KPI**)

- 17 цілей
- 86 завдань,
172 показника

Недостатньо відпрацьовані механізми досягнення ЦСР, зокрема недооціненою є роль державно-приватного партнерства у цьому процесі

Національні ЦСР щодо розбудови критичної для ЦУР інфраструктури - 1

Сфера та ЦСР	Національні завдання	Органи, у сферу відповідальності яких входить вирішення відповідних завдань
Енергоефективність та чиста енергія, ЦСР 7	<ul style="list-style-type: none"> збільшити частку енергії, виробленої з відновлюваних джерел, у 3,5 рази; знижити енергоємність ВВП у 2 рази; зменшити технологічні витрати електричної енергії в розподільчих мережах в 1,3 рази; зменшити втрати тепла у тепломережах в 1,7 рази 	Міненерговугілля Мінрегіонбуд Держенергозбереження ОМС
Водопостачання та водовідведення, ЦСР 6, 15	<ul style="list-style-type: none"> забезпечити доступ до питної води гарантованої якості 100 % міського та сільського населення; скоротити обсяги скидів забруднених стічних вод у водні об'єкти майже втричі; скоротити частку скидів забруднених стічних вод у загальному обсязі скидів до морського середовища втричі 	Мінрегіонбуд Мінприроди ОМС
Транспортна інфраструктура, ЦСР 9	<ul style="list-style-type: none"> зменшити частку сільського населення, яке проживає на відстані понад 3 км від дороги з твердим покриттям, у 10 разів; підвищити частку транспорту громадського користування у 3,3 рази та частку транспортної інфраструктури й дорожнього сервісу, що враховують потреби людей з інвалідністю, у 4 рази; підвищити частку доріг загального користування державного значення з твердим покриттям, що відповідають нормативним вимогам, у 7 разів; 	Мінінфраструктури Укравтодор ОМС
Наука та інновації, ЦСР 2, 9	<ul style="list-style-type: none"> збільшити частку реалізованої інноваційної продукції в обсязі промислової більш ніж у 10 разів; підвищити витрати на виконання наукових та науково-технічних робіт у 5 разів; підвищити продуктивність сільського господарства за рахунок використання інноваційних технологій удвічі 	Міносвіти Мінагрополітики

Національні ЦСР щодо розбудови критичної для ЦУР інфраструктури - 2

Сфера та ЦСР	Національні завдання	Органи, у сферу відповідальності яких входить вирішення
Поводження з побутовими відходами, ЦСР 12	<ul style="list-style-type: none"> збільшити частку спалених та утилізованих відходів у загальному обсягу їх утворення майже у 2 рази 	Мінрегіонбуд Мінприроди ОМС
Туризм, ЦСР 11	<ul style="list-style-type: none"> збільшити кількість робочих місць у сфері туризму майже вдвічі 	Мінекономрозвитку ОМС
Охорона здоров'я, ЦСР 3	<ul style="list-style-type: none"> зменшити смертність дітей у віці до 5 років майже у півтора рази; зменшити кількість хворих з діагнозом ВІЛ майже у 2 рази; зменшити кількість смертей від цереброваскулярних хвороб серед чоловіків в 1,4 рази, серед жінок – у 1,3 рази; зменшити кількість смертей від злоякісних новоутворень у жінок у віці 30–59 років в 1,3–1,4 рази 	МОЗ ОМС
Освіта, ЦСР 4	<ul style="list-style-type: none"> збільшити показник охоплення дітей до 5 років дошкільними навчальними закладами в 1,3 рази; збільшити кількість університетських міст у 2 рази 	Міносвіти ОМС
Відновлення інфраструктури на територіях, що постраждали внаслідок конфлікту, ЦСР 16	<ul style="list-style-type: none"> забезпечити задоволення населення Донецької та Луганської областей користуванням інфраструктурними об'єктами та рівнем надання послуг у сфері адміністративного управління на 100 % 	МТОТ

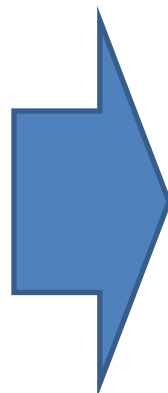

Яким чином забезпечити досягнення поставлених в рамках ЦСР національних завдань ?

- ☐ Системний програмний підхід до планування інфраструктурних проектів, у тому числі на умовах ДПП
- ☐ Нові моделі співпраці публічної влади та приватного бізнесу у розбудові інфраструктури; залучення до діалогу громадянського суспільства
- ☐ Сприятливе для приватних інвестицій правове та інституційне середовище
- ☐ Оцінювання та звітність публічної влади в контексті ЦСР; персоналізована відповідальність за вирішення завдань в рамках ЦСР

Системний підхід до планування модернізації критичної для ЦСР інфраструктури

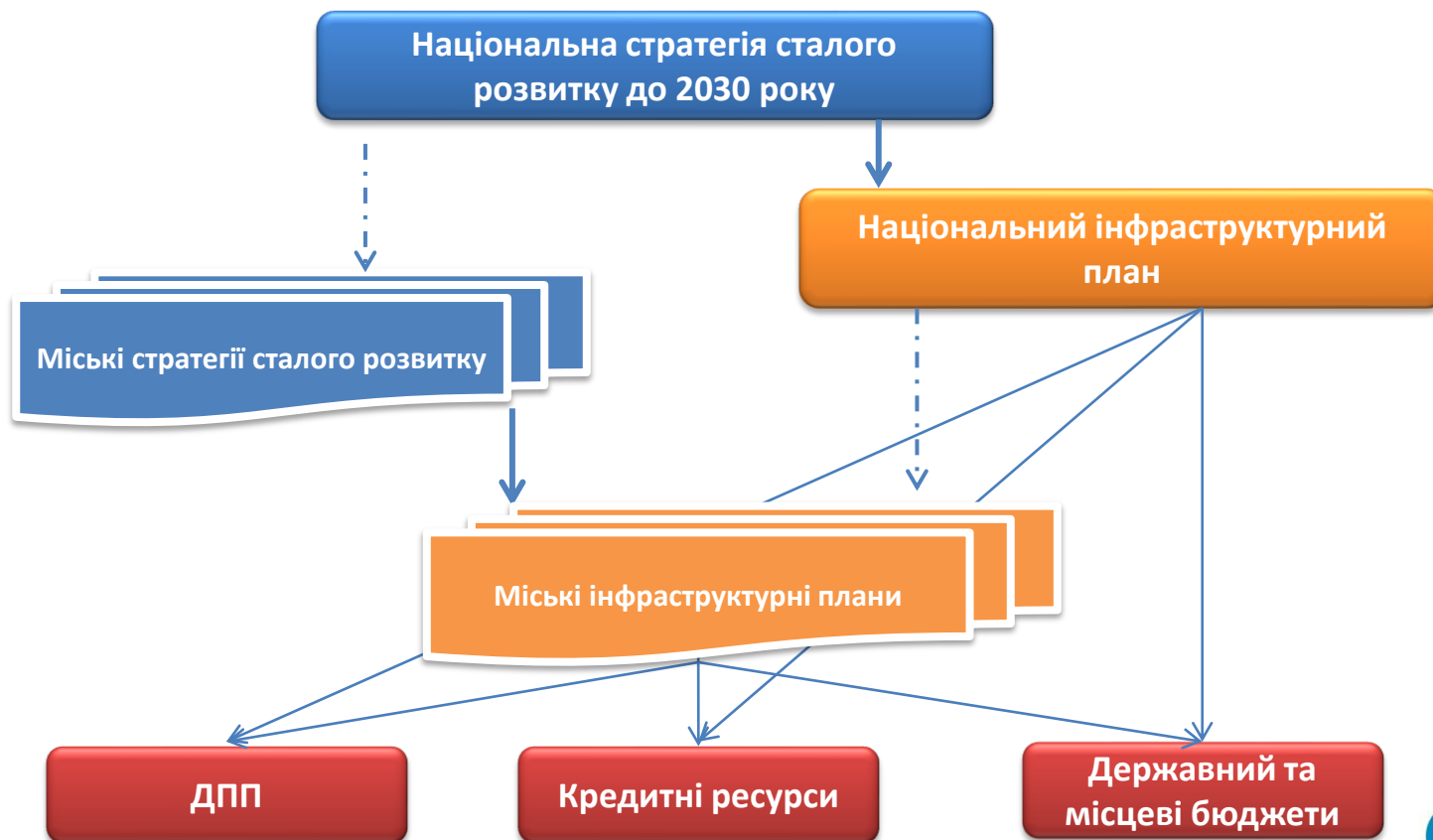
- ❑ Наявність державної довгострокової стратегії сталого розвитку з цільовими показниками відповідно до національних ЦСР
- ❑ Пріоритезація інфраструктурних проектів (інфраструктурні плани – pipeline of the projects)
- ❑ Визначення оптимальних та доступних механізмів реалізації проектів

Єдине бачення держави, бізнесу та суспільства в цілому щодо перспектив розвитку країни
Сприятливі умови для стратегічного планування своєї діяльності всіма суб'єктами
Синергетичний ефект
Ефективне використання наявних ресурсів

Інфраструктурний розвиток в рамках ЦСР

Нові моделі співпраці публічної влади та приватного бізнесу

- ❑ Результативні показники – національні індикатори ЦСП
- ❑ Від “value for money” до “value for people”
- ❑ Обмеження ризиків приватних партнерів у складних, але важливих для суспільства проектах
- ❑ Рівні партнерські стосунки між публічною владою та бізнесом

Застосування більш складних у структуруванні моделей, заснованих на платі за доступність

Зростання ролі державної підтримки у проектах ДПП

Важливість контролю фіскальних ризиків

Приклади негативних практик

☐ Відсутність програмного підходу

хаотичний вибір проектів: за галузями; територіями; базуючись на механізмах їх реалізації

☐ Ігнорування суспільних інтересів

найбільш цікавими для публічної влади виявляються комерційно привабливі проекти; серед критеріїв вибору проектів відсутні індикатори ЦСР

☐ Низька зацікавленість та інституційна неспроможність публічної влади у структуруванні інфраструктурних проектів на умовах ДПП; несприйняття незапрошених пропозицій

Сприятливе для приватних інвестицій правове та інституційне середовище

- ❑ Наявність зрозумілого та сприятливого для приватного бізнесу правового регулювання у сфері ДПП
- ❑ Додержання норм закону представниками публічної влади
- ❑ Професійні державні інституції, готові до рівноправного відкритого діалогу з приватним бізнесом

*Зацікавленість приватного
бізнесу у модернізації
інфраструктури
Економія часу
Зниження транзакційних
витрат при підготовці та
розгляді проектів*

Приклади негативних практик

☐ Низька інституційна спроможність публічної влади

застарілі підходи до розуміння ролі приватного бізнесу в інфраструктурі; неспроможність використовувати існуюче законодавство для формування та реалізації проектів на умовах ДПП

☐ Неготовність брати на себе відповідальність

намагання прописати всі вимоги та процедури безпосередньо в законі; затягування процесу розгляду проектів

☐ Небажання підтримувати ДПП

зацікавленість у реалізації проектів на умовах державних закупівель; уникнення складностей та нових викликів

Оцінювання та звітність публічної влади в контексті ЦСР

- ☐ Регулярний моніторинг результатів виконання програм і проектів
- ☐ Публічне звітування за результатами реалізації проектів на умовах ДПП
- ☐ Робота над помилками за результатами незалежного оцінювання

Відбудова атмосфери довіри у суспільстві

Підвищення ефективності підготовки та реалізації інфраструктурних проектів

Приклади негативних практик

- ❑ Відсутність єдиної систематизованої інформації щодо проектів ДПП та їх спрямованості на досягнення ЦСР

відсутність єдиної бази даних, відсутність відповідальності за не оприлюднення інформації

- ❑ Колективна безвідповідальність

відсутність персональної відповідальності за результати реалізації тих чи інших проектів

- ❑ Відсутність незалежної оцінки проектів ДПП

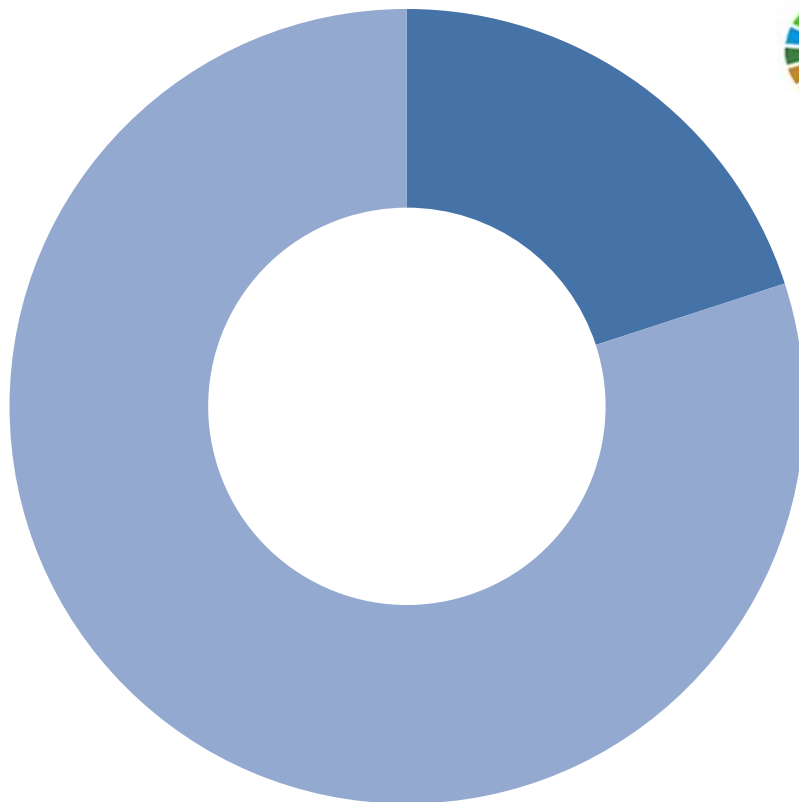
неможливо «вчитись на помилках»

Окремі приклади для запозичення

- ☐ Закон про благополуччя майбутніх поколінь (Уельс)
- ☐ Національні координатори з питань ЦСР (Уельс, Білорусь)
- ☐ Звітність публічної влади з питань досягнення національних індикаторів ЦСР
- ☐ Просвітницька діяльність з питань ЦСР та ДПП, спрямованих на людину
- ☐ Закон «Про державно-приватне партнерство», Україна

THE GLOBAL GOALS
For Sustainable Development

■ Час, що минув

■ Час, що лишився

Рекомендації для публічної влади

- ❑ Розвиток інституційного середовища з питань ЦСР та People First PPPs (національний координатор, план дій, нові інституції на державному та місцевому рівні, навчання з питань ЦСР та ДПП, відповідальність та звітність)
- ❑ Стратегічне планування (національні та муніципальні стратегії сталого розвитку, інфраструктурні плани, пріоритезація проектів з огляду на їх вплив на досягнення ЦСР)
- ❑ Розроблення та правове врегулювання механізмів реалізації завдань в рамках ЦСР, у т.ч. шляхом застосування People First PPPs. Підвищення інституційної спроможності публічної влади
- ❑ Налагодження комунікацій з бізнесом та суспільством з питань, що стосуються ЦСР та інфраструктурного розвитку
- ❑ Запровадження моніторингу та звітності діяльності публічної влади з питань досягнення національних індикаторів ЦСР

Academy of public-private partnership

appp.com.ua

Thank you for attention

ukrppp.com

Ukrainian Public-Private Partnership Development Support Center